

ТОГТООЛ

2026 оной феввалиин 12

№ 71

Улаан-Үдэ хото

**«Буряад Уласай дэбисхэртэ ажаһуудаг, ажабайдалай хүшэр байдалда
ороһон эрхэтэдтэ нэгэ удаагай мүнгэн туһаламжа үзүүлгын
Гурим баталха тухай» Буряад Уласай Засагай газарай 2008.01.31-эй
№46 тогтоолдо хубилалтанууды оруулха тухай**

Эрхэтэдые нийгэмэй талаар дэмжэлгын хэмжээнүүдые үзүүлхын тула хуули тогтоолгын үндэнэ һуури нарижуулха зорилгоор Буряад Уласай Засагай газар **тогтооно:**

1. Буряад Уласай дэбисхэртэ ажаһуудаг, ажабайдалай хүшэр байдалда ороһон эрхэтэдтэ нэгэ удаагай мүнгэн туһаламжа үзүүлгын Гурим баталха тухай» гэнэн Буряад Уласай Засагай газарай 2008.01.31-эй №46 тогтоолоор баталагдаһан Буряад Уласай дэбисхэртэ ажаһуудаг, ажабайдалай хүшэр байдалда ороһон эрхэтэдтэ нэгэ удаагай мүнгэн туһаламжа үзүүлгын Гуримда удаадахи хубилалтанууды оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудай найруулгаар 2008.04.23-ай №193, 2009.07.20-ой №277, 2012.03.05-ай №108, 2012.03.07-ой №117, 2012.05.28-ай №305, от 2014.06.03-ай №253, 2014.08.25-ай №403, 2015.04.23-ай №197, 2016.10.07-ой №471, 2016.12.08-ай №565, 2017.02.22-ой №69, 2017.05.25-ай №238, 2017.11.24-эй №556, 2019.04.12-ой №188, 2022.12.26-ай №821, 2024.02.09-эй №65, 2024.04.02-ой №172, 2024.08.15-ай №469, 2025.10.06-ай №581):

1.1. 1.1-дэхи пунктда хоёрдохи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадаһан «Ветеранууд тухай» гэнэн 1995.01.12-ой №5-ФЗ Холбоото Уласай хуулийн 3-дахи статьягай 1-дэхи пунктын 1-дэхи дотор пунктда заагдаһан дайшалхы үйлэнүүдэй ветерануудта болон заагдаһан Холбоото Уласай хуулийн 3-дахи статьягай 1-дэхи пунктын 1.1-дэхи, 2.2-2.6-дахи дотор пунктнуудта заагдаһан дайшалхы үйлэнүүдэй ветерануудта (саашадаа - сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшад) сэрэгэй албанһаа (албанһаа, ажалһаа) гаргагдаһан гү, али хэлсээ (бусад хуулита харилсаанууды) бээлүүлжэ дүүргэнэн хаань, нэгэ удаагай мүнгэн туһаламжа үзүүлэгдэдэг болон эрэмдэг хүнүүд болоно, гэр бүлын хүн бүхэнэй дунда зэргын олзо оршо (гансаараа ажаһуудаг

эрхэтэнэй олзо) хараада абангүйгөөр, мэдээсэлэй-теле-харилсаанай Сахим юртэмсын сүлжээндэ оптическая арга зүй хэрэглэлгэтэйгээр (үйлэдбэридэ хэрэглэхэ арга боломжын байбал) холбохо талаар туһа хангамжануудай үнэ сэн түлэлгэдэ.».

1.2. 1.2-дохи пунктда «Буряад Улас» гэхэн үгэнүүдэй удаа «ба (гү, али) тусхай сэрэгэй үйлэдэ хабаадагшадые мэдээсэлэй-телехарилсаанай Сахим юртэмсын субагта оптическая арга зүй хэрэглэн холбохо талаар хангамжануудай үнэ сэн түлэлгын (үйлэдбэридэ хэрэглэхэ арга боломжын бии байбал)» гэжэ нэмэхэ.

1.3. Удаадахи удхатай 2.2.3-дахи пункт нэмэхэ:

«2.2.3. Сахим юртэмсын мэдээсэлэй-теле-харилсаанай хужаада оньһон хэрэгсэлнүүдые хэрэглэн холбохо талаар туһа хангамжануудай үнэ сэн түлэлгэдэ нэгэ удаагай мүнгэн туһаламжын хэмжээн (арга оньһоной арга боломжын бии хаа) иимэ туһа хангамжануудые үзүүлхэ хэлсээнэй үнэ сэнһээ, зүгөөр гэр бүлэдэ (гансаараа ажаһуудаг эрхэтэндэ) 30 мянган түхэригһөө ехэ бэшээр тодорхойлогдодог.».

1.4. 3.2-дохи пунктда удаадахи удхатай абзацуудые нэмэхэ:

«Тус Гуримай 2.2.3 - дахи пунктда заагдаһан нэгэ удаагай түлбэри абахын тула «Эсэгэ ороноо Хамгаалагшад» гэхэн тусхай сэрэгэй үйлэдэ хабаадагшадые дэмжэлгын гүрэнэй жаса (Буряад Уластахи таһаг) (саашадаа - Жаса (Буряад Уласай таһаг)) харилсалга тухай хэлсээнэй ёһоор удаадахи баримта бэшэгүүдые (тэдэнэй буулгабаринуудые) ба мэдээнүүдые суглуулдаг:

мэдүүлгэ баригшын обог, нэрэ, алдар (тэрэнэй удаа - бии хаань), ажаһуудаг хаяг (бүридхэлдэ абалгын хаяг ба бодото ажаһуулгын хаяг таараагүй хаань, хоёр хаяг заагадаг), нэгэ удаагай мүнгэн зөөрийн туһаламжын янза, тэрэниие абаха хэрэгтэй байлга, абтаһан шийдхэбэри тухай мэдээсэл эльгээхэ арга (шууданай хаягаар гү, али сахим шууданай хаягаар, утаһанай граммаар гү, али факсаар эльгээхэ аргаар) заалгатайгаар РГУ-гай халбариин хүтэлбэрилэгшын нэрэ дээрэ дураараа албан түхэлжүүлэгдэһэн мэдүүлгэ;

эрхэтэнэй нюур үнэмшэлһэн дансын буулгабари;

эрхэтэнэй хубийн нюурай тоосооной дансын (СНИЛС) даадхалай дугаар тухай мэдээнүүд - «Нийгэмэй халбариде нэгэдэмэл түблэһэн тоогой талмай» гэхэн Гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгада заагдаһан мэдээнүүдэй үгы ушарта (саашадаа - нэгэдэмэл тоогой талмай);

дайшалхы үйлэнүүдэй ветеранай үнэмшэлгын буулгабари;

эмнэлгын-нийгэмэй шэнжэн сэгнэлгын эмхи зургаануудай үгэхэн тусхай сэрэгэй үйлэдэ хабаадагшада эрэмдэгтэйень тогтооһон баримта гэршэлһэн дансын буулгабари - заагдаһан мэдээнүүдэй нийтэ нэгэн тоогой талмайда үгы ушарта;

мэдээсэлэй-телехарилсаанай Сахим юртэмсын субагта оптическая арга зүй хэрэглэн холбохо хэлсээнэй буулгабари;

тус Гуримай 4.5.1-дэхи пунктын ёһоор нэгэ удаагай түлбэри абаха

арга тухай мэдээнүүд;

хубийн мэдээнүүдые согсолхо зүбшөөл.

Мэдүүлгэ баригша Оросой Холбоото Уласай хуулийн ёһоор мэдүүлгэ соо заагдаһан баримта бэшэгүүдэй ба мэдээнүүдэй хүсэд бэшэ ба үнэн зүб бэшэ байһанай түлөө харюусалга даадаг.

Хэрбээ мэдүүлгэ баригшын өөрынгөө үүсхэлээр тушаагаагүй байгаа һаань, тус пунктда заагдаһан дансануудые РГУ-гай һалбари албан зургаанууд хоорондын сахим харилсаанай ниитэ нэгэн байгуулгын ашаар Оросой Холбоото Уласай хууляар тогтоогдоһон болзорто эридэг.

Жаса (Буряад Уласай һалбари) мэдүүлгэ баригшын дансануудтай хандаһан үдэр мэдүүлгэ бүридхэлдэ абадаг ба мэдүүлгэ баригшада заагдаһан мэдүүлгын буулгабари тэрэниие абаһан тухай тэмдэгтэй үгэдэг (мэдүүлгэ бүридхэлдэ абаһан үдэр, НЭРЭ ОБОГ ба мэдүүлгэ ба тэрэндэ хабсаргагдаһан дансануудые абаһан хүдэлмэрилэгшын тушаал заагадаг).

Жасын (Буряад Уласай һалбарийн) хүдэлмэрилэгшэ Оросой Холбоото Уласай хуулийн ёһоор мэдүүлгэ баригшын хубийн мэдээнүүдые болбосоруулгын ба хадагалалгын түлөө харюусалга даадаг болон мэдүүлгын ороһон үдэрһөө ажалай 3 үдэрэй туршада эрхэтэнэй дансануудые ба (буулгабаринуудые) РГУ-гай һалбарида дамжуулдаг.

Мэдүүлгэ баригша тус Гуримай 2.2.3-дахи пунктда заагдаһан нэгэ удаагай түлбэри абахын тулада баримта бэшэгүүдые тус Гуримай 3.2.2-дохи пунктын ёһоор үгэхэ эрхэтэй.».

1.5. 3.2.1-дэхи пунктда «Нийгэмэй һалбарида нэгэдэһэн түблэһэн тоогой талмайе» гүрэнэй мэдээсэлэй гуримда (саашадаа - нэгэдэмэл тоогой талмайе)» гэхэн үгэнүүдые «нэгэдэмэл тоогой талмайда» гэжэ хэлгэхэ.

1.6. 3.3-дахи пунктын 2-дохи дотор пунктда «олон үүргэтэ түбтэ хандалгын» гэхэн үгэнүүдэй удаа «, Жаса (Буряад Уласай һалбари)» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.7. 3.6-дахи пунктда «Буряад Уласай» гэжэ үгэнүүдэй удаа «, тусхай сэрэгэй үйлэнүүдтэ хабаадагшадые мэдээсэлэй-телехарилсаанай Сахим юртэмсын субагта оптически арга зүйн (үйлэдбэридэ хэрэглэхэ арга боломжын бий байбал) холбохо талаар хангамжануудай үнэ сэн түлэлгын» гэжэ нэмэхэ.

1.8. 4.1-дэхи пунктда «Буряад Уласай хүн зоние нийгэмэй талаар хамгаалгын Яаманда» гэхэн үгэнүүдэй удаа «(саашадаа - Яаман)» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.9. Удаадахи удхатай 4.5.1 - 4.5.3-дахи пунктнуудые нэмэхэ:

«4.5.1. Сахим юртэмсын мэдээсэлэй-теле-харилсаанай хужаада оньһон хэрэгсэлнүүдые хэрэглэн холбохо талаар туһа хангамжануудай үнэ сэн түлэлгэдэ сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшадта нэгэ удаагай мүнгэн туһаламжа (арга оньһоной арга боломжын бий һаа) мэдүүлгэ баригшада мэдүүлгэ баригшын шэлэһэн урьһаламжын эмхидэ байһан гү, али нээгдэһэн нюурай тоосооной дансада, үгы гэбэл мэдүүлгэ баригшын шэлэһэн холбоото уласай шууданай холбооной эмхээр эльгээхэ аргаар нэгэ

удаагай мүнгэн туһаламжа үзүүлхэ тухай шийдхэбэрийн абтаһан үдэрһөө ажалай 5 үдэрэй туршада түлэгдэдэг.

4.5.2. «Хүн зониие нийгэмэй талаар дэмжэлгын түб» гэхэн улас түрын гүрэнэй эмхи зургаан гурбан һара бүхэндэ тоосоото гурбан һарын удаадахи һарын 15 болотор оптическа арга зүй хэрэглэн, мэдээсэлэй-теле-харилсаанай Сахим юртэмсын сүлжээндэ залгалга бээлүүлдэг хангагшатай зэргэсүүлгэ үнгэргэнэ.

4.5.3. Эрхэтэндэ тэрэнэй гэмээр үлүү түлэгдэһэн нэгэ удаагай мүнгэн туһаламжын хэмжээн (зорюута буруу мэдээнүүдтэй дансануудые тушаалга, нэгэ удаагай мүнгэн туһаламжа абаха эрхэдэ гү, али тэрэнэй хэмжээ тоололгодо нүлөөлдэг мэдээнүүдые нюулга) уласай бюджеттэ дүүрэн хэмжээгээр бусаагадаг.

РГУ-гай һалбари мүнгэ бусааха үндэһэн болодог баримтануудай элирүүлэгдэһэн үдэрһөө ажалай 5 үдэрэй туршада эрхэтэндэ абтаһан нэгэ удаагай мүнгэн зөөрийн туһаламжа бусааха тухай бэшэмэл мэдүүлгэ эльгээдэг.

Эрхэтэн бэшэмэл эрилтэ абтаһан үдэрһөө литын 30 үдэрэй туршада дуулгаһан бэшэгтэ заагдаһан уялгата мэдээнүүдэй ёһоор нэгэ удаагай мүнгэн зөөрийн туһаламжын хэмжээ уласай бюджеттэ бусааха ёһотой.

Эрхэтэнэй тогтоогдоһон болзорто нэгэ удаагай мүнгэн зөөрийн туһаламжа бусаагагүй ушарта РГУ-гай һалбари тэрэниие уласай бюджеттэ сүүдэй гуримаар бусааха талаар хэмжээнүүдые абадаг.».

2. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Толгойлогшо -
Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшэ**

А. Цыденов

Хүн зониие нийгэмэй талаар хамгаалгын яаман түлэб дурадхаа
утаһан 44-12-81